

ӘЖИНИЯЗ АТЫҢДАҒЫ НӨКИС МӘМЛЕКЕТЛИК ПЕДАГОГИКА
ИНСТИТУТЫ

ФИЗИКА-МАТЕМАТИКА ФАКУЛЬТЕТИ

ИНФОРМАТИКА ҲӘМ АХБАРАТ ТЕНОЛОГИЯЛАРЫ КАФЕДРАСЫ

КУРС ЖУМЫСЫ

ТЕМА: ДЕЛЬФИДЕ «БИБЛИОТЕКАРЬ» ДӘСТУРИН ПАЙДА ЕТИҰ

ОРЫНЛАҒАН:

МАМБЕТНИЯЗОВА З.

ҚАБЫЛЛАҒАН:

НЫСАНБАЕВ Ш.

НӨКИС- 2015

МАЗМУНЫ

КИРИСИЎ

ОБЪЕКТКЕ ҚАРАТА ДӘСТУРЛЕЎ ТУСИНИГИ

ДӘСТУРЛЕЎ УСЫЛЫ

ДӘСТУР СТРУКТУРАСЫ

АЛГОРИТМ

ДӘСТУР ТЕКСТИ

ЖУЎМАҚЛАЎ

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЯТЛАР ДИЗИМИ

КИРИСИҮ

Мағлыұматлардың ўақыт өткенсайын көбейип келиўи ҳәмде усы мағлыұматларды тәртипке келтирип турыўшы қуралларға мутажлик 60-жылларда «Мағлыұматлар базаларын басқарыў тизимлери» (МББТ) деп аталыўшы арнаўлы дәстурий комплекслердиң пайда болыўына алып келди.

МББТ лардың тийкарғы айырмашылық қәсийети – бул тек ғана мағлыұматларды емес, олардың структураларын ҳәм өзине ала алады. Өзлериндеги сақланып турған мағлыұматлардан ҳәм олардын сыпатламасынан турыўшы файлларды дәслепп мағлыұматлар банкилери, кейин ала болса мағлыұматлар базалары деп атала баслады (БД). Ҳәзирги ўақытта көплеген фирмалардың як мкемелердиң жумысын электрон мағлыұматлар базаларысыз көзимизге келтириў қыйын, мағлыұматлар базалары ўақыт өткен сайын кеңейип, раўажланып келмекте.

ДӘСТУРЛЕҮ УСЫЛЫН ТАҢЛАҮ

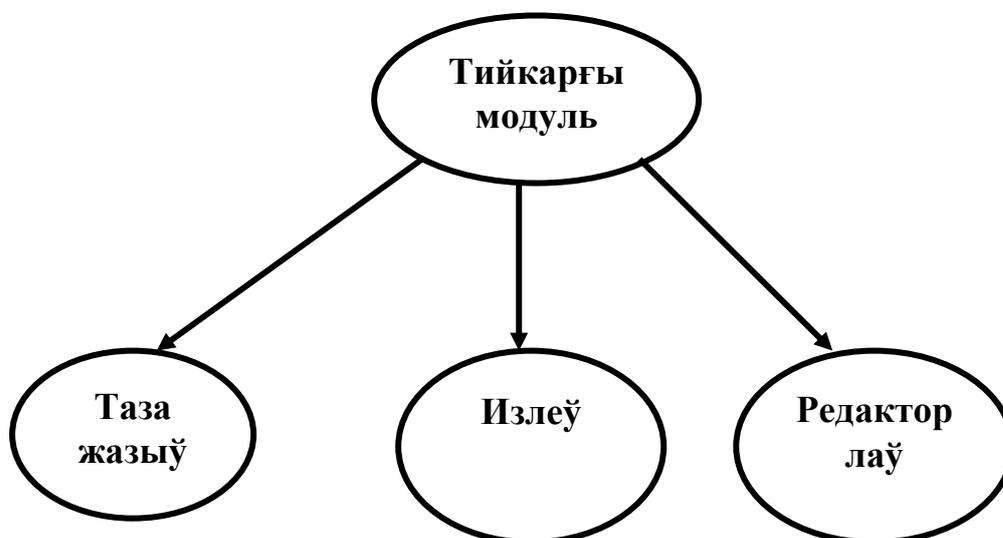
Бизлердиң алдымыздығы турған мәселе – бул китапханашы дәстурин дузиў, бул ушын биз Delphi 4 дәстурлеў орталығынан пайдаланып, дәстурлеўдиң модульлик усылынан пайдаландық.

Дәстурдиң тийкарғы функциялары:

- 1.Китап ҳақындағы мағлыұматты киритиў (таза жазыў пайда етиў).
- 2.Керек китапты базадан излеў
- 3.Редакторлаў

Усы функцияларды бөлек модульлерде ислеп шығамыз.

Тийкарғы модуль усы функцияларды шақыра алатын менюдан ибарат болады.

Мағлыұматларды киритиұ келеси Дельфиде TTable объектиниң стандарт усыллары : Insert, Post иске асырылады.

Излеу болса TTable компонентиниң Setkey, Gotokey, Filter усыллары арқылы иске асырылады.

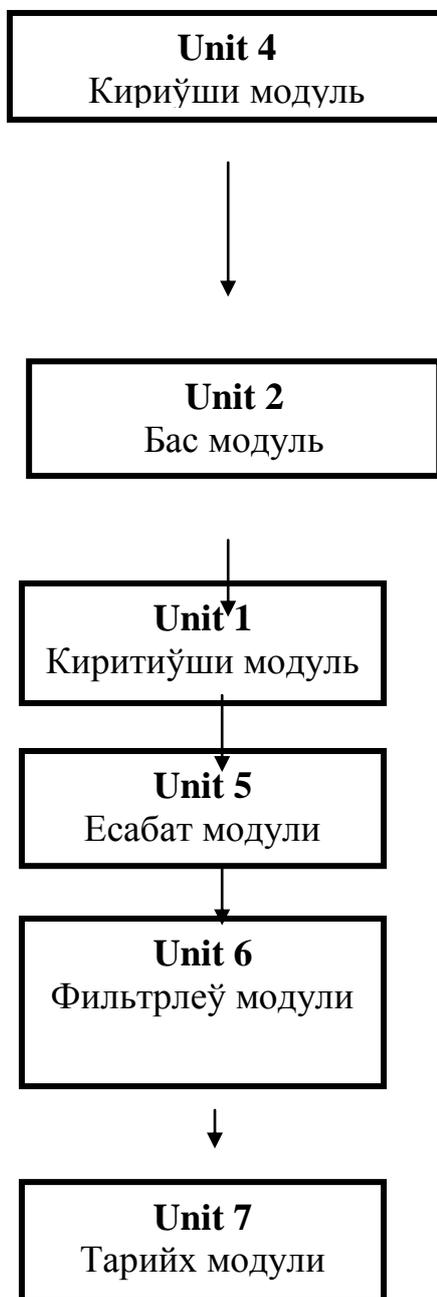
Редакторлау TTable объектиниң Edit, Post усыллары арқылы иске асырылып турады.

Соның менен бирге келеси усыллар хэм қәсийетлер қолланыған: AsString, Value, Visible, DisplayLabel.

Тийкарғы формада DbGrid компонентасы жайластырылған, бул арқылы мағлыұматлар базасының ұкурамын көриуге болады.

Мағлыұматларды филтрлеу FilterIndex усылы арқылы иске асырылып турады.

Дастур структурасы:

Алгоритм.

1. Бас форманы пайда етемиз.

1.1. Формаға мағлыұматлар базасы менен ислеў ушын төмендегилерди жайластырамыз:

- Ttable
- Tdatasource
- Tdbgrid
- Tdbedit
- Tdbmemo

1.2 Соның менен бирге дәстур интерфейси ушын компонентлери жайластырамыз:

- Tbutton
- Tmemo
- Tedit
- Tcombobox

2. TTable компонентиниң Tablename ҳәм DatabaseName қәсийклқри арқылы берилген компонентлерди локал мағлыұматлар базасы менен байланыстырамыз;

Tdatasource: Dataset;

Tdbgrid: Datasource;

Tdbmemo, Tdbedit: Datafield, Datasource;

3. Қолайлық ушын дәстуримизди модульлерге ажратамыз:

3.1. Unit4- Базаға кириў модули

3.1.1 Клиент өзиниң паролин ҳәм мағлыұматларын киритеди;

3.1.2 Система пайдаланыўшы ҳуқықларын тексреди.

3.2. Unit2- Бас модуль – базаны эканда көрсетип турады ҳәмде көмекши модульлер менен байланыс услап турады.

3.3. Unit6- Мағлыұматларды сортлаўмодули

Клиент сорауы бойынша бас модульдеги мағлыұматлар сортланып турады.

3.4.Unit1-Таза жазыұ пайда етиұ хэм бар жазыұды редакторлаұ модули.

3.5.Unit5-Китап хакқындағы барлық мағлыұматларды шығарып бериұши модуль.

3.6.Unit7-Тизим жумысы хакқындағы мағлыұматларды сақлаұшы модуль.

Дәстур тексти:

unit Unit4;

interface

uses

Windows, Messages, SysUtils, Classes, Graphics, Controls, Forms, Dialogs,
StdCtrls, Menus, ExtCtrls, jpeg;

type

TForm4 = class(TForm)

Button1: TButton;

Button2: TButton;

Edit1: TEdit;

Edit2: TEdit;

Edit3: TEdit;

Edit4: TEdit;

Label4: TLabel;

Image1: TImage;

Panel1: TPanel;

procedure Button2Click(Sender: TObject);

procedure Button1Click(Sender: TObject);

procedure FormCreate(Sender: TObject);

procedure N2Click(Sender: TObject);

end;

var

Form4: TForm4;

```
bad,max: boolean;
implementation
uses Unit2, Unit7, Unit5;
{$R *.DFM}

procedure TForm4.Button2Click(Sender: TObject);
begin
form4.close;
end;

procedure TForm4.Button1Click(Sender: TObject);
begin
max:=true{false};
bad:=false;
{if edit4.text="" then max:=false;
if edit4.text='admin' then max:=true;}
form2.StatusBar1.Panels.Items[1].Text:=Edit1.text+' '+Edit2.text+' '+Edit3.text;
if bad then begin form2.StatusBar1.Panels.Items[3].Text:='Запрещён';
    form7.memo1.Lines.add(Timetostr(now)+' : Отказано в доступе '+edit1.text+' '+edit2.text+'
'+edit3.text+' ');
    end;
if max then begin form2.StatusBar1.Panels.Items[3].Text:='Администратор';
    form7.memo1.Lines.add(Timetostr(now)+' : Вошёл как администратор '+edit1.text+'
'+edit2.text+' '+edit3.text+' ');
    end
    else begin form2.StatusBar1.Panels.Items[3].Text:='Клиент';
    form7.memo1.Lines.add(Timetostr(now)+' : Вошёл как клиент '+edit1.text+' '+edit2.text+'
'+edit3.text+' ');
    end;
form4.hide;
if not bad then form2.show
    else begin messagebox(form4.handle,'Вам запрещён доступ в
базу','Предупреждение',Mb_Ok + Mb_IconError);
    form4.close;
```

```
        end;
if max then begin
    form2.N6.Enabled:=true;
    form2.N12.Enabled:=true;
    form2.N14.Enabled:=true;
    end
else begin
    form2.N6.Enabled:=false;
    form2.N14.Enabled:=false;
    form2.N12.Enabled:=false;
    form2.N13.Enabled:=true;
    end;
end;

procedure TForm4.N2Click(Sender: TObject);
begin
close;
end;

procedure TForm4.FormCreate(Sender: TObject);
begin
{form7.memo1.lines.clear;}
end;
end.
```

unit Unit5;

interface

uses

Windows, Messages, SysUtils, Classes, Graphics, Controls, Forms, Dialogs,
Db, DBTables, StdCtrls, Mask, DBCtrls, Menus;

type

TForm5 = class(TForm)

 Memo1: TMemo;

 MainMenu1: TMainMenu;

```
N2: TMenuItem;
procedure FormActivate(Sender: TObject);
procedure N2Click(Sender: TObject);
end;
var
  Form5: TForm5;
  r:integer;
  s:string;
implementation
uses Unit2, Unit1;

{$R *.DFM}

procedure TForm5.FormActivate(Sender: TObject);
var a:real;
begin
memo1.lines.clear;
r:=round(form2.Table1Number.Value);
memo1.lines.add('Номер в каталоге '+inttostr(r));
memo1.lines.add('Автор      '+form2.Table1Autor.Value);
memo1.lines.add('Название '+form2.Table1Nazvanie.Value);
memo1.lines.add('-----');
if form2.Table1Tip.Value then s:='русская'
      else s:='зарубежная';
memo1.lines.add('Тип              '+S);
r:=round(form2.Table1Year.Value);
memo1.lines.add('Год издания      '+inttostr(r));
memo1.lines.add('Жанр              '+form2.Table1Janr1.Value);
memo1.lines.add('-----');
memo1.lines.add('О книге : '+form2.Table1About.Value);
memo1.lines.add('-----');
end;

procedure TForm5.N2Click(Sender: TObject);
```

```
begin  
close;  
end;  
end.
```

unit Unit6;

```
interface
```

```
uses
```

```
Windows, Messages, SysUtils, Classes, Graphics, Controls, Forms, Dialogs,  
StdCtrls, ExtCtrls, Buttons, ComCtrls, Menus;
```

```
type
```

```
TForm6 = class(TForm)
```

```
Panel1: TPanel;
```

```
Button2: TButton;
```

```
Button3: TButton;
```

```
Edit2: TEdit;
```

```
Edit3: TEdit;
```

```
Edit4: TEdit;
```

```
Edit5: TEdit;
```

```
Label1: TLabel;
```

```
ComboBox1: TComboBox;
```

```
SpeedButton1: TSpeedButton;
```

```
SpeedButton2: TSpeedButton;
```

```
SpeedButton4: TSpeedButton;
```

```
SpeedButton5: TSpeedButton;
```

```
SpeedButton6: TSpeedButton;
```

```
ComboBox2: TComboBox;
```

```
MainMenu1: TMainMenu;
```

```
N2: TMenuItem;
```

```
SpeedButton7: TSpeedButton;
```

```
Edit6: TEdit;
```

```
Edit7: TEdit;
```

```
Label2: TLabel;
```

```
procedure Button4Click(Sender: TObject);
```

```
procedure Button3Click(Sender: TObject);
procedure Button2Click(Sender: TObject);
procedure Button8Click(Sender: TObject);
procedure N2Click(Sender: TObject);
end;
var
  Form6: TForm6;
implementation
uses Unit2;
{$R *.DFM}

procedure TForm6.Button4Click(Sender: TObject);
begin
close;
end;

procedure TForm6.Button3Click(Sender: TObject);
begin
form2.Table1.Filtered:=false;
end;

procedure TForm6.Button2Click(Sender: TObject);
var first:boolean;
    s2,s:string;
begin
form2.table1.Filtered:=true;
first:=true;
if speedbutton1.Down then begin
  if first then form2.table1.Filter:=(autor="" + edit3.text + '*'); first:=false;
end;
if speedbutton2.Down then begin
  if first then form2.table1.Filter:=(nazvanie="" + edit2.text + '*')
    else form2.table1.Filter:=form2.table1.Filter + ' and (nazvanie="" + edit2.text + '*');
  first:=false;
end;
```

```
end;
if speedbutton4.Down then begin
  if first then form2.table1.Filter:=(number>='+inttostr(strtoint(edit5.text))+') and
(number<='+inttostr(strtoint(edit4.text))+')
  else form2.table1.Filter:=form2.table1.Filter+' and '+'(number>='+inttostr(strtoint(edit5.text))+')
and (number<='+inttostr(strtoint(edit4.text))+')';
  first:=false;
end;
if speedbutton5.Down then begin
  case combobox1.Itemindex of
    1:s:='false';
    else s:='true';
  end;
  if first then form2.table1.Filter:=(tip=""+s+'')
  else form2.table1.Filter:=form2.table1.Filter+' and (tip=""+s+'');
  first:=false;
end;
if speedbutton6.Down then begin
  case combobox2.ItemIndex of
    0:s:='1';
    1:s:='2';
    2:s:='3';
    3:s:='4';
    4:s:='5';
    5:s:='6';
    6:s:='7';
    7:s:='8';
    8:s:='9';
    9:s:='10';
    10:s:='11';
    11:s:='12';
    12:s:='13';
    13:s:='14';
    14:s:='15';
```

```
else s:='16';
end;
if first then form2.table1.Filter:=(janr=""+s+'')
    else form2.table1.Filter:=form2.table1.Filter+' and (janr=""+s+'');
first:=false;
end;
if speedbutton7.Down then begin
    if first then form2.table1.Filter:=(year>='+edit6.text+') and (year<='+edit7.text+')
        else form2.table1.Filter:=form2.table1.Filter+' and '+'(year>='+edit6.text+') and
(year<='+edit7.text+');
first:=false;
end;
end;

procedure TForm6.Button8Click(Sender: TObject);
begin
{form2.table1.filter:=(Yearb>=""+inttostr(2000-strtoint(edit4.text))+') and (yearb<=""+inttostr(2000-
strtoint(edit5.text))+')};
end;
end.

unit Unit7;
interface
uses
    Windows, Messages, SysUtils, Classes, Graphics, Controls, Forms, Dialogs,
    ExtCtrls, StdCtrls, ComCtrls;
type
    TForm7 = class(TForm)
        Panel1: TPanel;
        Button1: TButton;
        Button2: TButton;
        Memo1: TMemo;
        SaveDialog1: TSaveDialog;
    procedure Button1Click(Sender: TObject);
    procedure FormCloseQuery(Sender: TObject; var CanClose: Boolean);
```

```
    procedure FormCreate(Sender: TObject);
    procedure Button2Click(Sender: TObject);
end;
var
    Form7: TForm7;
implementation
{$R *.DFM}

procedure TForm7.Button1Click(Sender: TObject);
begin
    memo1.Lines.Clear;
end;

procedure TForm7.FormCloseQuery(Sender: TObject; var CanClose: Boolean);
begin
    canclose:=false;
    form7.hide;
end;

procedure TForm7.FormCreate(Sender: TObject);
begin
    memo1.Lines.clear;
end;

procedure TForm7.Button2Click(Sender: TObject);
begin
    if savedialog1.Execute then
        memo1.Lines.SaveToFile(savedialog1.filename);
end;
end.
```

unit Unit1;

```
interface
uses
```

Windows, Messages, SysUtils, Classes, Graphics, Controls, Forms, Dialogs,
StdCtrls, DBCtrls, Db, DBTables, Mask, ExtCtrls, Menus;

type

```
TForm1 = class(TForm)
  Label1: TLabel;
  DBEdit1: TDBEdit;
  DataSource1: TDataSource;
  DBEdit2: TDBEdit;
  DBEdit4: TDBEdit;
  DBEdit6: TDBEdit;
  DBMemo1: TDBMemo;
  Label2: TLabel;
  ComboBox1: TComboBox;
  DBNavigator1: TDBNavigator;
  Label4: TLabel;
  Label5: TLabel;
  Label6: TLabel;
  Label7: TLabel;
  DBEdit5: TDBEdit;
  Button1: TButton;
  Button2: TButton;
  Button3: TButton;
  Button4: TButton;
  Button5: TButton;
  Button6: TButton;
  DBEdit8: TDBEdit;
  Label8: TLabel;
  Table1: TTable;
  MainMenu1: TMainMenu;
  N2: TMenuItem;
  Table1Number: TFloatField;
  Table1Autor: TStringField;
  Table1Nazvanie: TStringField;
```

```
Table1Janr: TFloatField;
Table1Tip: TBooleanField;
Table1Year: TFloatField;
Table1About: TMemoField;
DBEdit3: TDBEdit;
ComboBox2: TComboBox;
procedure ComboBox1Change(Sender: TObject);
procedure Table1AfterPost(DataSet: TDataSet);
procedure Button5Click(Sender: TObject);
procedure Button4Click(Sender: TObject);
procedure Button1Click(Sender: TObject);
procedure Button2Click(Sender: TObject);
procedure Button3Click(Sender: TObject);
procedure FormActivate(Sender: TObject);
procedure DataSource1UpdateData(Sender: TObject);
procedure Button6Click(Sender: TObject);
procedure Table1AfterScroll(DataSet: TDataSet);
procedure Table1UpdateError(DataSet: TDataSet; E: EDatabaseError;
  UpdateKind: TUpdateKind; var UpdateAction: TUpdateAction);
procedure Table1EditError(DataSet: TDataSet; E: EDatabaseError;
  var Action: TDataAction);
procedure N2Click(Sender: TObject);
procedure ComboBox2Change(Sender: TObject);
end;
var
  Form1: TForm1;
implementation
uses Unit2, Unit7;
{$R *.DFM}

procedure TForm1.ComboBox1Change(Sender: TObject);
begin
  case combobox1.ItemIndex of
    0:dbedit3.Text:='1';
```

```
1:dbedit3.Text:='2';
2:dbedit3.Text:='3';
3:dbedit3.Text:='4';
4:dbedit3.Text:='5';
5:dbedit3.Text:='6';
6:dbedit3.Text:='7';
7:dbedit3.Text:='8';
8:dbedit3.Text:='9';
9:dbedit3.Text:='10';
10:dbedit3.Text:='11';
11:dbedit3.Text:='12';
12:dbedit3.Text:='13';
13:dbedit3.Text:='14';
14:dbedit3.Text:='15';
15:dbedit3.Text:='16';
end;
end;

procedure TForm1.Table1AfterPost(DataSet: TDataSet);
begin
form2.Table1.Active:=false;
form2.Table1.Active:=true;
end;

procedure TForm1.Button5Click(Sender: TObject);
begin
table1.Cancel;
form2.Table1.Refresh;
form1.close;
end;

procedure TForm1.Button4Click(Sender: TObject);
begin
table1.Post;
```

```
form2.Table1.Refresh;
```

```
form1.Close;
```

```
end;
```

```
procedure TForm1.Button1Click(Sender: TObject);
```

```
begin
```

```
table1.Insert;
```

```
{form7.memo1.lines.add(timetostr(now)+'      :      Добавлен      новый      пользователь  
' + Table1surName.Value + ' ' + form2.Table1Name.Value[1] + ' ' + form2.Table1fname.Value[1] + '.');}
```

```
end;
```

```
procedure TForm1.Button2Click(Sender: TObject);
```

```
begin
```

```
table1.Edit;
```

```
end;
```

```
procedure TForm1.Button3Click(Sender: TObject);
```

```
begin
```

```
table1.Delete;
```

```
end;
```

```
procedure TForm1.FormActivate(Sender: TObject);
```

```
begin
```

```
table1.Active:=true;
```

```
table1.Refresh;
```

```
if dbedit5.text<>" then
```

```
case strtoint(dbedit5.Text) of
```

```
  1:combobox1.Text:='рассказ';
```

```
  2:combobox1.Text:='поэма';
```

```
  3:combobox1.Text:='комедия';
```

```
  4:combobox1.Text:='трагедия';
```

```
  5:combobox1.Text:='пьеса';
```

```
  6:combobox1.Text:='детектив';
```

```
  7:combobox1.Text:='мифы';
```

```
8:combobox1.Text:='фольклор';
9:combobox1.Text:='научная';
10:combobox1.Text:='публицистика';
11:combobox1.Text:='справочная';
12:combobox1.Text:='учебная';
end;
end;

procedure TForm1.DataSource1UpdateData(Sender: TObject);
begin
if dbedit5.text<>' then
case strtoint(dbedit5.Text) of
1:combobox1.Text:='рассказ';
2:combobox1.Text:='поэма';
3:combobox1.Text:='комедия';
4:combobox1.Text:='трагедия';
5:combobox1.Text:='пьеса';
6:combobox1.Text:='детектив';
7:combobox1.Text:='мифы';
8:combobox1.Text:='фольклор';
9:combobox1.Text:='научная';
10:combobox1.Text:='публицистика';
11:combobox1.Text:='справочная';
12:combobox1.Text:='учебная';
end;
end;

procedure TForm1.Button6Click(Sender: TObject);
begin
table1.Active:=false;
table1.Active:=true;
end;

procedure TForm1.Table1AfterScroll(DataSet: TDataSet);
```

```
begin
if dbedit5.text<>" then
case strtoint(dbedit5.Text) of
  1:combobox1.Text:='рассказ';
  2:combobox1.Text:='поэма';
  3:combobox1.Text:='комедия';
  4:combobox1.Text:='трагедия';
  5:combobox1.Text:='пьеса';
  6:combobox1.Text:='детектив';
  7:combobox1.Text:='мифы';
  8:combobox1.Text:='фольклор';
  9:combobox1.Text:='научная';
  10:combobox1.Text:='публицистика';
  11:combobox1.Text:='справочная';
  12:combobox1.Text:='учебная';
end;
end;

procedure TForm1.Table1UpdateError(DataSet: TDataSet; E: EDatabaseError;
  UpdateKind: TUpdateKind; var UpdateAction: TUpdateAction);
begin
messagebox(form2.handle,'Ошибка ввода данных.','Предупреждение',MB_Ok);
end;

procedure TForm1.Table1EditError(DataSet: TDataSet; E: EDatabaseError;
  var Action: TDataAction);
begin
messagebox(form2.handle,'Ошибка ввода данных.','Предупреждение',MB_Ok);
end;

procedure TForm1.ComboBox2Change(Sender: TObject);
begin
case combobox2.ItemIndex of
  0:dbedit6.Text:='true';
```

```
1:dbedit6.Text:='false';  
end;  
end;  
end.
```

unit Unit2:

interface

uses

SysUtils, Windows, Messages, Classes, Graphics, Controls,
StdCtrls, Forms, DBCtrls, DB, DBTables, Mask, ExtCtrls, Grids, DBGrids,
ComCtrls, Menus, jpeg;

type

```
TForm2 = class(TForm)  
  DBNavigator: TDBNavigator;  
  Panel1: TPanel;  
  DataSource1: TDataSource;  
  DBMemo1: TDBMemo;  
  DBEdit1: TDBEdit;  
  Label2: TLabel;  
  Bevel1: TBevel;  
  StatusBar1: TStatusBar;  
  MainMenu1: TMainMenu;  
  N1: TMenuItem;  
  N2: TMenuItem;  
  N6: TMenuItem;  
  N7: TMenuItem;  
  N8: TMenuItem;  
  N9: TMenuItem;  
  N10: TMenuItem;  
  N11: TMenuItem;  
  HotKey1: THotKey;  
  N12: TMenuItem;  
  N13: TMenuItem;
```

```
N14: TMenuItem;
Table1: TTable;
Table1Number: TFloatField;
Table1Autor: TStringField;
Table1Nazvanie: TStringField;
Table1Janr: TFloatField;
Table1Tip: TBooleanField;
Table1Year: TFloatField;
Table1About: TMemoField;
Table1Janr1: TStringField;
Image1: TImage;
DBGrid1: TDBGrid;
procedure FormCreate(Sender: TObject);
procedure Button1Click(Sender: TObject);
procedure N8Click(Sender: TObject);
procedure N6Click(Sender: TObject);
procedure N7Click(Sender: TObject);
procedure N9Click(Sender: TObject);
procedure FormClose(Sender: TObject; var Action: TCloseAction);
procedure N11Click(Sender: TObject);
procedure N5Click(Sender: TObject);
procedure N12Click(Sender: TObject);
procedure N13Click(Sender: TObject);
procedure N10Click(Sender: TObject);
procedure Table1CalcFields(DataSet: TDataSet);
procedure Table1EditError(DataSet: TDataSet; E: EDatabaseError;
    var Action: TDataAction);
procedure N14Click(Sender: TObject);
end;
var
    Form2: TForm2;
implementation
uses Unit1, Unit4, Unit5, Unit6, Unit7;
{$R *.DFM}
```

```
procedure TForm2.FormCreate(Sender: TObject);
```

```
begin
```

```
  Table1.Open;
```

```
end;
```

```
procedure TForm2.Button1Click(Sender: TObject);
```

```
begin
```

```
form1.show;
```

```
end;
```

```
procedure TForm2.N6Click(Sender: TObject);
```

```
begin
```

```
  table1.Post;
```

```
  form7.memo1.lines.add(timetostr(now)+' : '+'База сохранен')
```

```
end;
```

```
procedure TForm2.N7Click(Sender: TObject);
```

```
begin
```

```
  table1.Refresh;
```

```
end;
```

```
procedure TForm2.N9Click(Sender: TObject);
```

```
begin
```

```
  form1.show;
```

```
  form1.Button1.enabled:=false;
```

```
  form1.Button2.enabled:=false;
```

```
  form1.Button3.enabled:=false;
```

```
  form1.Table1.Insert;
```

```
  form1.DBNavigator1.Enabled:=false;
```

```
end;
```

```
procedure TForm2.FormClose(Sender: TObject; var Action: TCloseAction);
```

```
begin
```

```
form4.close;  
end;
```

```
procedure TForm2.N11Click(Sender: TObject);  
begin  
form1.Hide;  
form2.Hide;  
form4.show;  
end;
```

```
procedure TForm2.N5Click(Sender: TObject);  
begin  
messagebox(Form2.handle,'Студенты гр. АВМ-3-011'+#10#13+'Яценко  
Наталья','Сведения',Mb_Ok + Mb_IconInformation);  
end;
```

```
procedure TForm2.N12Click(Sender: TObject);  
begin  
form1.showmodal;  
form1.Button1.enabled:=true;  
form1.Button2.enabled:=true;  
form1.Button3.enabled:=true;  
form1.Button4.enabled:=true;  
form1.DBNavigator1.Enabled:=true;  
end;
```

```
procedure TForm2.N13Click(Sender: TObject);  
begin  
form5.show;  
end;
```

```
procedure TForm2.N10Click(Sender: TObject);  
begin  
form6.show;
```

end;

```
procedure TForm2.Table1CalcFields(DataSet: TDataSet);
```

```
begin
```

```
if table1Janr.Value =1 then table1Janr1.Value:='Фантастика';
```

```
if table1Janr.Value =2 then table1Janr1.Value:='сказка';
```

```
if table1Janr.Value =3 then table1Janr1.Value:='поэзия' ;
```

```
if table1Janr.Value =4 then table1Janr1.Value:='роман' ;
```

```
if table1Janr.Value =5 then table1Janr1.Value:='рассказ' ;
```

```
if table1Janr.Value =6 then table1Janr1.Value:='поэма' ;
```

```
if table1Janr.Value =7 then table1Janr1.Value:='комедия' ;
```

```
if table1Janr.Value =8 then table1Janr1.Value:='трагедия' ;
```

```
if table1Janr.Value =9 then table1Janr1.Value:='пьеса' ;
```

```
if table1Janr.Value =10 then table1Janr1.Value:='детектив' ;
```

```
if table1Janr.Value =11 then table1Janr1.Value:='мифы' ;
```

```
if table1Janr.Value =12 then table1Janr1.Value:='фольклор' ;
```

```
if table1Janr.Value =13 then table1Janr1.Value:='научная' ;
```

```
if table1Janr.Value =14 then table1Janr1.Value:='публицистика' ;
```

```
if table1Janr.Value =15 then table1Janr1.Value:='справочная' ;
```

```
if table1Janr.Value =16 then table1Janr1.Value:='учебная' ;
```

```
end;
```

```
procedure TForm2.Table1EditError(DataSet: TDataSet; E: EDatabaseError;
```

```
var Action: TDataAction);
```

```
begin
```

```
messagebox(form2.handle,'Ошибка ввода данных.','Предупреждение',MB_Ok);
```

```
end;
```

```
procedure TForm2.N14Click(Sender: TObject);
```

```
begin
```

```
form7.show
```

```
end;
```

```
end.
```

Жуўмақлаў.

Курс жумысы жазылыўы барысында ислеп шығылған мағлыўматлар базасы китапхана жумысшылары ушын керек болады. Ол универсал болып табылады хәм ол менен ислеў ушын арнаўлы курслардан өтиў шәрт емес. Берилген базадан китапхана мийманлары хәм пайдаланса болады.

Берилген проект арқылы китапханашы жумысы әпиўайыласады, себеби бул жерде тек ғана китапты бойынша емес, китаптың авторы, жанры хәм шығыў жылы бойынша хәм излеў имканияты жаратылған.

Китапханаға келип тускен таза китаплар ҳаққындағы мағлыўмат тез хәм әпиўайы турде базаға киритилип турады. Соның менен бирге дәстур келеси туреге мағлыўматларды сақлайды: китап пайдаланыўшыларда емес па екен, қашан хәм кимге берилген ҳ.т.б.

Бул дәстур арқылы китапханашы жумысы әпиўайыласып, куниге көбирек пайдаланыўшылар талапларын қанаатландырыўға имканият бередиди.

ПАЙДАЛАНЫҒАН ӘДЕБИЯТЛАР ДИЗИМИ

1. Архангельский А.Я. Delphi 7 Справочное пособие. - М.: Бином-Пресс. -2004. -1024 с.
2. Архангельский А.Я. Программирование в Delphi 7 + дискета, М.: Бином, 2005. – 987 с.
3. Боголюбов С.А. Комментарий к Земельному кодексу Российской Федерации / С.А.Боголюбов, Е.Л.Минина. [текст] – М.: Норма, 2002. –528 с.
4. Болтянский В.Г. Математические методы оптимального управления.– Гл. ред. физ.-мат. лит-ры, М.: 1966.– 308с.
5. Варламов, А.А. Мониторинг земель: Учебное пособие / А.А. Варламов, С.Н. Захарова, С.А. Гальченко; TACIS FDRUS 9702. [текст] – М.: МСХА, 2000, - 107 с. – (Укрепление реформ в сел. хоз-ве посредством образования).
6. ГИС'97. Программно-аппаратное обеспечение, фонд цифрового материала, геоинформатика в России, ежегодный обзор. – М.: ГИС-ассоциация, 1997.–273с.

7. Глушаков С.В., Клевцов А.Л., Программирование в среде Delphi

7.0, Фолио 2003 – 415 с.

8. Данчул А.Н. Информатика. Учебник, Изд-во РАГС, 2004. – 280 с.